

CZU 351/354

ABORDĂRI TEORETICE PRIVIND RAPORTURILE DINTRE AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE ȘI AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Vasile FOTESCU,

Doctorand - Academia de Administrare Publică,
lector universitar - Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Articolul propune o sinteză a abordărilor teoretice privind relațiile dintre administrația publică centrală și administrația publică locală. Sunt analizate aspectele științifice reflectate în manuale, monografii, teze de doctor, articole științifice, altă literatură de specialitate din Republica Moldova și alte state, referitor la interacțiunea dintre autoritățile centrale și locale.

Caracterul complex, multifuncțional al relației dintre administrația publică centrală și administrația publică locală, determină interesul reprezentanților diferitor științe: politologie, drept, administrație publică, economie și sociologie. În același timp constatăm că în literatura științifică autohtonă subiectul este cercetat superficial, autorii nu reflectă și aprofundează problemele referitor la mecanisme și modalități de interacțiune ale administrației statului la diferit nivel, raportate la situația politică, socială și economică a țării.

Cuvinte-cheie: știința administrării publice, cercetări științifice, noțiuni științifice, administrația publică centrală (APC), administrația publică locală (APL), interacțiune.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ КАСАЮЩИЕСЯ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛЬНЫМИ И МЕСТНЫМИ ОРГАНАМИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ

В статье предлагается синтез теоретических подходов, касающихся взаимоотношений центрального публичного управления и местного публичного управления. Анализируются научные аспекты, отраженные в учебниках, монографиях, докторских диссертациях, научных статьях, другой специализированной литературе Республики Молдова и других государств, касающиеся взаимодействия между центральными и местными органами власти.

Сложный, многофункциональный характер взаимоотношений между центральной публичной администрацией и местной публичной администрацией определяет интерес представителей разных наук: политологов, юристов, экономистов и социологов. В то же время, мы находим, что в местной научной литературе предмет исследуется поверхностно, авторы не отражают и не углубляют рассмотрение проблем, касающиеся механизмов и форм взаимодействия государственного управления на разных уровнях, связанных с политической, социальной и экономической ситуацией в стране.

Ключевые слова: Наука о государственном управлении, научные исследования, научные понятия, центральное публичное управление, местное публичное управление, взаимодействие.

THEORETICAL APPROACHES RELATING TO THE REPORTS BETWEEN THE CENTRAL AND THE LOCAL PUBLIC AUTHORITIES

The article proposes a synthesis of the theoretical approaches regarding the relations between the central public administration and the local public administration. The scientific aspects reflected in textbooks, monographs, doctoral theses, scientific articles, other specialized literature from the Republic of Moldova and other states, regarding the interaction between central and local authorities are analyzed.

The complex, multifunctional character of the relationship between the central public administration and the local public administration determines the interest of the representatives of different sciences: political scientists, lawyers, economists and sociologists. At the same time, we find that in the local scientific literature the subject is superficially researched, the authors do not reflect and deepen the problems regarding mechanisms and interaction modalities of the state administration at different levels, related to the political, social and economic situation of the country.

Keywords: science of public administration, scientific research, scientific notions, central public administration, local public administration, interaction.

Introducere. Interacțiunea autorităților centrale și a autogovernării locale contribuie la implementarea sarcinilor statului privind rezolvarea problemelor importante precum: consolidarea bazelor democrației, crearea condițiilor pentru asigurarea intereselor vitale ale populației, efectuarea unor

măsurii pentru protecția socială a populației, stabilizarea sistemului politic și formarea personalului pentru autoritățile locale.

Există un număr destul de mare de cercetări în care sunt studiate în detaliu caracteristicile funcționării reale ale APC și a APL. Studiarea posibilităților de îmbunătățire a

relației dintre puterea de stat și autogovernarea locală este o problemă urgentă a științei administrative și juridice. Studiul unei serii de probleme legate de reglementarea legală a relațiilor dintre puterea de stat și autogovernarea locală este, de asemenea, o problemă științifică importantă, care poate avea un impact

favorabil și poate armoniza relațiile dintre autoritățile de stat ale Republicii Moldova, formarea autogovernării locale reale și punerea în aplicare a principiului responsabilității autorităților locale.

Metode și materiale aplicate.

Baza teoretică a cercetării este una interdisciplinară și se fundamentează pe științele politice, lucrări juridice, istorice și sociologice, pe studiile unor autori din țară și din străinătate, care dezvăluie geneza, esența și principiile studiului activității administrării centrale, autogovernării locale, rolul acestora în sistemul de interacțiune dintre putere și societate.

În articol au fost folosite atât metode de cercetare științifică generală: analiză și sinteză logică, inducție și deducție, abstractizare și ascensiune de la abstract la concret, metodă de identificare, metode ale științelor sociale, istorice, cât și metoda de analiză structural-funcțională și instituțională. Utilizarea combinată a acestor metode ne-a permis să oferim o abordare integrată a studiului problemei. Baza empirică se fundamentează pe studiul, sistematizarea și analiza unui volum mare de literatură de specialitate și materiale.

S-au folosit materialele doctrinar-teoretice, normativ-legislative și practice din Republica Moldova. În știința administrației publice autohtonă, o serie de studii au fost dedicate unor aspecte specifice ale raporturilor dintre administrația publică centrală și administrația publică locală, în care s-au dezvoltat și formulat unele opinii cu privire la rolul, conținutul și formele modernizării acestor categorii de relații.

Pentru documentarea acestui subiect au fost consultate numeroase legislații, monografii și articole științifice apărute în literatura de specialitate internațională, fapt care a permis găsirea unei metode eficiente de sistematizare și comparare a acestora.

Scopul articolului este realizarea unei analize ale cercetărilor științifice și a literaturii de specialitate referitor la condiția relațiilor dintre administrația publică centrală și locală și modernizarea acestora.

Rezultate și discuții. Anali-

zând materialele științifice cu referire la relațiile dintre autoritățile administrației publice centrale și cele locale, constatăm că, acestea reflectă fenomenul, prezentându-l ca unul dintre elementele de bază ale existenței unui stat, însă nu suficient de profund și complex. Menționăm, în acest sens, autori precum: M. Orlov, V. Guțuleac, Ș. Belecciu, I. Alexandru, A. Guștiuc, I. Creangă, S. Furdui, A. Guțu, S. Cobăneanu, G. Costachi ș.a.

Astfel, am dori să specificăm lucrările care au servit drept bază și sursă de inspirație și cercetare pentru articol. Materialele analizate, tangențial sau concret, se referă la teoria administrației publice, auto-administrarea, în special la relațiile dintre autoritățile administrației publice centrale și cele locale. Cercetătorii remarcă faptul că principala problemă în acest domeniu rămâne căutarea unor mecanisme adecvate capabile să asigure interacțiunea dintre autoritățile centrale și locale în vederea participării directe la gestionarea necesităților populației. Practica a arătat că există numeroase modalități de interacțiune între autorități și întotdeauna o astfel de cooperare are un efect pozitiv.

Aspecte teoretice fundamentale cu referire la subiectul articolului se regăsesc în manualul „Administrația publică” [1, p. 249-265] a autorului *Ioan Alexandru*. Acesta dedică un capitol teoretic referitor la conceptul de relație și sistemul de relații în care sunt implicate autoritățile administrației publice. Autorul propune o analiză a relațiilor constitutive ale practicii administrative, analizează relațiile la nivel global, numindu-le „fundamentale” și identifică relațiile „derivate” în care se descompune fiecare dintre relațiile fundamentale, definește relațiile constitutive ale administrației. Ioan Alexandru consideră că complexul administrativ se descompune în patru relații fundamentale, care se transformă în relații derivate. O atenție deosebită o merită studiul autorului asupra sistemului de relații în care sunt implicate autoritățile publice. Aici autorul distinge mai multe categorii de relații precum: relațiile între autoritatea de vârf a

administrației publice și celelalte autorități ale administrației publice, relații între organul de vârf al administrației publice și autoritățile locale ale administrației publice cu competență generală, relațiile între autoritate de vârf a administrației publice și autoritățile locale de specialitate ale administrației publice. Prima categorie de relații este determinată de raportul de subordonare orizontală între guvern și ministere sau alte organe centrale de specialitate, considerându-le relații de subordonare. A doua categorie sunt tot relații de autoritate ierarhice, dar și relații cu dreptul de control. A treia categorie de relații rezultă din dreptul de control pe care îl are Guvernul.

Lucrarea teoretică este foarte complexă și poate fi considerată ca punct de pornire și de reper pentru oricare cercetare științifică privind relațiile dintre autoritățile administrative.

Autorii *Sergiu Cobăneanu, Elena Bobeica și Viorel Rusu*, cercetează în lucrarea intitulată „Drept administrativ” [6, p.322] noțiunile introductive despre administrația publică și dreptul administrativ ca ramură a dreptului ca știință, subiecții dreptului administrativ, descriu administrația publică centrală și cea locală, caracterizează serviciul public și funcția publică, la fel și formele și metodele administrației publice. Deși este o lucrare destul de amplă, cu părere de rău, nu se pot regăsi anumite analize referitor la relațiile dintre APC și APL și cu atât mai puțin idei referitoare la reformarea acestora.

Maria Orlov în lucrarea sa intitulată „Drept administrativ” [15, p.216] menționează că noțiunea de administrație publică este mai largă decât noțiunea de administrație de stat, deoarece o cuprinde pe aceasta, dar include și administrația locală care privește direct anumite dezmembrări ale statului, cum sunt comunele, orașele și județele, precum și organizații de stat distincte, cum sunt regiile autonome, instituțiile social-culturale ș.a. Autoarea oferă și o definiție proprie sistemului administrației publice, prin care se înțelege totalitatea organelor struc-

turate într-un sistem destinat unei activități de organizare a executării și de executare a legii, în interesul întregii populații țării, care se aplică pe întreg teritoriu. Concluzionăm, că organele administrative organizate într-un sistem complex interacționează între ele, generând rezultate și efecte asupra populației.

Sergiu Cornea și Valentina Cornea în monografia „Autoadministrarea colectivităților locale: aspecte teoretico – practice” [5 p. 186], consideră că, în procesul realizării funcțiilor sale, organele administrației publice sunt implicate mai multe tipuri de relații: relații de autoritate, relații de cooperare, relații de reprezentare, relații de control și relații de prestări servicii. Autorii consideră că relațiile dintre APC și APL sunt determinate de forma de organizare a administrării publice: centralizată sau descentralizată. Relațiile de autoritate sunt caracteristice pentru sisteme centralizate și se bazează pe existența doar a subordonării autorităților APL față de APC. În schimb în sistemul descentralizat există o diversitate de raporturi printre care: de autoritate, de control, de cooperare și de reprezentare. Relațiile între Guvern și APL cu competență generală de nivel I și II sunt relații de autoritate bazate pe competența pe care o are Guvernul de a exercita conducerea generală a administrației publice. Autorii subliniază că acest tip de relații poartă un caracter limitat, deoarece autoritatea Guvernului trebuie să fie exercitată strict în limitele legii. Relațiile de cooperare se satornicesc între APC de specialitate și APL cu competență generală. Ele pot fi, în unele cazuri, și relații de control.

Viorel Rusu în teza sa de doctor în drept „Statutul juridic al autorităților administrației publice ce exercită competențe de administrare fiscală” [21, p.198] realizează o cercetare complexă a statutului juridic al autorităților administrației publice ce exercită competențe de administrare fiscală, în vederea elucidării mecanismelor de îmbinare și concentrare a eforturilor pentru o administrare fiscală unitară, eficientă și echitabilă în Republica Mol-

dova. Suntem de părerea că, această lucrare este una destul de reușită și actuală pentru elucidarea proceselor de interacțiune în sfera financiar-fiscală ale autorităților de stat, autorul reflectând diferite aspecte specifice, într-un mod profund.

În doctrina dreptului administrativ din Republica Moldova autorii precum Creangă I., Guțuleac V., Orlov M., Belecciu Ș. studiază tema autorităților administrative per ansamblu și general, atrăgându-se mai puțin atenție relațiilor dintre administrația publică centrală și locală.

Victor Popa în „Autoritățile publice ale Republicii Moldova. Compendiu privind structura, organizarea și funcționarea lor” [18 p.255], susține că având în vedere semnificația bivalentă a administrației publice, de structură și de activitate și faptul că structura nu poate fi concepută fără activitate, că ambele semnificații se interconstruiesc reciproc, administrația publică poate fi definită ca o varietate de activități ale unui ansamblu de organe investite prin constituție și lege, în regim de putere publică, să aducă la îndeplinire legile sau, în limitele legii, să realizeze valorile politice, sociale și economice care exprimă interesul general al societății. În „Drumul ascensiunii: Studium in honorem” [19 p.186] *Victor Popa*, analizând procesul de decentralizare, menționează că între autoritățile centrale de administrare publică și autoritățile publice reprezentative locale s-a păstrat o legătură indispensabilă în cadrul sistemului social global, ultimele îndeplinind și o funcție distinctă, determinată de poziția administrației locale în raport cu statul: de mecanism intermediar de execuție, menit să asigure execuția unor acte juridice, prin acte normative locale, în ultimă instanță prin autoritate sau constrângere.

Victor Guțuleac și Victor Balmuș în „Problemele administrării de stat” [8, p.597] afirmă că destinația organizării constă în crearea în sistemul de administrare a unor așa relații organizatorice care ar putea asigura realizarea scopurilor ei cu cheltuieli minime de forțe, mijloace și timp. Reglementarea este totalita-

tea de acțiuni orientate la stabilirea, schimbarea sau încetarea unor sau altor relații de administrare ce apar între participanții la administrarea de stat, la ordonarea comportamentului lor. Datorită reglementării se păstrează organizarea stabilă ce susține legăturile existente între diferite elemente ale sistemului de administrare, se lichidează la timp posibilele devieri de la programul sarcinilor în comportamentul obiectului administrării. Fără reglementare este imposibil comportamentul obiectului administrării orientat spre realizarea sarcinilor programului sau a scopurilor stabilite.

Încercând să elucideze unele probleme teoretice ce țin de definirea organelor puterii executive, autorii susțin că, specificul oricărui organ al puterii de stat îl constituie realizarea sarcinilor și funcțiilor statului și activitatea în numele lui, fapt pentru care este investit cu împuterniciri ale puterii de stat. Aceste împuterniciri constau în dreptul organului de a emite acte juridice din numele statului, acte ce sunt obligatorii pentru acei, cărora le sunt adresate și de a lua măsuri ce asigură realizarea acestora, inclusiv măsuri de convingere, stimulare și constrângere.

Victor Guțuleac în lucrarea „Drept administrativ” [9, p.597] identifică următoarele trăsături caracteristice ale administrării publice: este realizată în numele statului, subiectul administrării beneficiază de împuterniciri suplimentare, inclusiv aplicarea măsurilor de constrângere statală, deciziile emise de către subiectul administrării au caracter de prescripție unilaterală a voinței juridice. La emiterea deciziei, subiectul nu este obligat să solicite opinia celui administrat, pe când decizia subiectului este obligatorie pentru obiect și urmează a fi executată, iar relațiile dintre obiectul administrat și subiectul administrării au caracter de subordonare.

Sergiu Cobăneanu în articolul științific „Administrația publică locală în Republica Moldova” [7, p.55-63] evidențiază principiul autonomiei locale prin echilibrul dintre organizarea, funcționarea, competențele autorităților publice locale și resursele financiare dis-

ponibile. Se atrage atenția asupra faptului că lacunele legislative din Republica Moldova în domeniul menționat influențează negativ gradul de autonomie financiară reală ale autorităților publice locale, printre care și amestecul autorităților publice centrale în elaborarea și executarea bugetelor locale, la fel și în cadrul controlului execuției bugetare.

Gheorghe Buzescu în teza de doctor „Locul și rolul funcționarului public în aparatul de stat” [3, p.160] analizează modalitățile de eficientizare a activității aparatului de stat, prin determinarea unor principii în ceea ce privește reforma administrației publice centrale și locale în Moldova și România și debirocratizarea funcției publice și optimizarea structurilor funcționale. Autorul propune că e necesar de a redefini competențele și atribuțiile organelor centrale de specialitate ale administrației publice și de a reconfigura structura executivului central, ținând cont de activitatea Guvernului. Reconfigurarea competențelor prin modificări legislative ar permite echilibrarea relațiilor dintre aceste structuri.

Aurel Simboteanu în articolul „Interconexiuni teoretico-metodologice și aplicative în evoluția reformei administrației publice din Republica Moldova” analizând problemele cu care se confruntă autoadministrarea publică locală consideră că printre obiectivele reformei pentru perioada de referință se evidențiază necesitatea consolidării cadrului normativ în domeniul descentralizării. Legislația Republicii Moldova garantează, în temei, autonomia administrației publice locale. În același timp, ne confruntăm cu un șir de probleme. Printre ele, existența unei tutele excesive din partea autorităților centrale, exprimată în cazurile de imixtiune directă în activitatea cotidiană a funcționarilor locali din partea reprezentanților instituțiilor administrației publice centrale [22 p.11-23].

În articolul „Reforma Administrației Publice în Republica Moldova din perspectiva acordului de asociere cu Uniunea Europeană” autorul citat mai sus constată, repe-

tat, că se observă o intervenție excesivă a autorităților administrației publice centrale și a administrației publice locale de nivelul al doilea în procesul de gestionare a resurselor financiare de către administrația publică locală de nivelul întâi. Aurel Simboteanu consideră că soluționarea problemelor privind delimitarea optimă a competențelor între diferite niveluri ale administrației publice ar atrage după sine și sporirea responsabilității angajaților din aceste autorități, ar oferi un conținut nou sistemului de evaluare a activității acestora, fapt ce ar influența benefic întreaga activitate administrativă din țară [23 p.23].

Iar în articolul „Capacitatea administrativă în contextul descentralizării și autonomiei locale” teoreticianul relevă că raporturile dintre autoritățile publice centrale și locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune. Între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Orice control administrativ exercitat asupra activității desfășurate de către autoritățile publice locale nu trebuie să urmărească alt scop decât asigurarea respectării legalității a principiilor constituționale, iar controlul de oportunitate poate viza doar realizarea competențelor care le-au fost delegate, în condițiile legii. La acestea se poate de adăugat că autoritățile administrației publice centrale pot consulta asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de administrația publică locală.[24 p. 59-68]

Prezintă interes și articolul său „Dimensiunile succesiunii reformei administrației publice din perspectiva prevederilor Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016 -2018” [25.p.5-12] *Aurel Simboteanu* menționează că pentru realizarea Programului de activitate al Guvernului pentru 2016-2018 referitor la administrația publică și în special a relațiilor dintre APC și APL este importantă o

redimensionare profundă, deoarece situația care s-a creat în acest sens constituie o problemă fundamentală a reformei administrației publice. Autorul consideră că acest lucru se poate realiza prin consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice responsabile de domeniul administrației publice și de colaborarea insectorială pe segmentul dezvoltării locale și regionale. Tot el expune părerea că întârzierea acestor acțiuni afectează reforma administrației publice și a relațiilor dintre APC și APL.

În ultimii ani nu au fost întreprinse acțiuni de acest gen fapt care stagnează atât reforma, cât și evoluția relațiilor dintre APC și APL. O altă idee expimată de către autor se referă la importanța realizării relațiilor dintre autorități prin consolidarea unui dialog sistematic și corect, prin instituirea unor mecanisme de formare și de dezvoltare a competențelor profesionale a funcționarilor publici și de creare a unui management eficient al administrației publice. Expri-mând acordul cu această afirmare, menționez că calificarea profesională a unora dintre funcționarii publici este insuficientă, o parte dintre ei fiind numiți în funcție nu au pregătirea și experiența necesară, fapt ce se răsfrânge negativ asupra calității muncii, asupra relațiilor dintre autoritățile publice de diferit nivel .

În teza de doctor „Controlul administrativ exercitat de executivul central asupra activității autorităților administrației publice locale în Republica Moldova” [26, p.121-123] *Sergiu Tatarov*, vorbind despre conceptul și rolul administrației publice locale face unele suplimentări referitoare la raporturile dintre APC și APL prin prisma unor exemplificări concrete. Autorul prezintă două concepții clasice privind raportul dintre APC și APL: modelul de colaborare și modelul de agent teritorial evidențiind specificările acestor două tipuri de modele. Astfel prin modelul de colaborare este înțeles raportul dintre APL și APC ca raport de parteneriat și colaborare, având ca obiectiv organizarea de servicii în teritorii. Al doilea tip, modelul de agent teritorial, autorul îl caracterizează prin prevalarea

APC față de APL. O altă părere referitor la modele de relații în țările europene este exprimată de Vladimir Zotov în lucrarea sa fundamentală „Местное самоуправление”, [28, p. 439], care propune trei tipuri de modele: modelul autonomiei relative, ce conferă independență autorităților locale, fără să diminueze rolul autorităților centrale și regionale, modelul agențiilor în care organele locale sunt privite, în special, ca o structură ce implementează politica centrului, modelul bazat pe interacțiune, care pornește de la ideea colaborării și interacțiunii.

Clasificarea propusă de savantul rus caracterizează mai amplu diversitatea de raporturi dintre APC și APL, ținând cont de faptul că administrația publică locală descentralizată este parte componentă a administrației publice, însă nu se identifică cu administrația de stat centrală sau locală.

Cercetările în domeniul administrației publice în Rusia ne oferă o diversitate și o multitudine de articole științifice și teze de doctorat care analizează condiția relațiilor administrației publice centrale și administrației publice locale.

Profesorul rus *Osveanko Dmitrii* în studiul său „Административное право” pe lângă formele de control obișnuite reflectate și de alți autori ruși, considerându-le o modalitate de interacțiune între puteri, mai distinge o formă de asigurare a legalității, și anume supravegherea administrativă, care la prima vedere se aseamănă cu controlul administrativ, însă în esență demonstrează că acestea sunt două forme diferite de asigurare a legalității.

Voroncov Alexandr în teza de doctor „Взаимодействие органов государственной власти субъектов Российской Федерации и органов местного самоуправления в условиях муниципальной реформы” [27 p. 188] propune o analiză cuprinzătoare a relațiilor dintre autoritățile subiectului federației și autoguvernării locale într-o anumită regiune rusă (regiunea Ivanovo).

Butitova Darima în „Местное самоуправление в системе взаимодействия власти и общества современной России:

региональный опыт” [2, p.164] studiază modelele existente de interacțiune între autorități și societate la nivel municipal, folosind exemplul unor municipalități specifice din teritoriul TransBaikal, identificând pe această bază formele și mecanismele optime și eficiente care asigură activitatea administrației locale.

Kalașnicova Oxana în teza de doctor „Реформа местного самоуправления: особенности и проблемы реализации в Краснодарском крае” consideră că caracterul relațiilor dintre organele puterii centrale și autoritățile auto-administrației locale s-au deplasat și limitat spre formele relațiilor de control. [4 p. 200]. Analiza părerilor exprimate de experți și materialele statistice constată că în relația dintre puteri exprimată prin reglementări legislative, administrative și controlul financiar prevalează de obicei administrația publică centrală. Există diverse conflicte de sistem care influențează relațiile dintre APC și APL, crează situații de instabilitate și riscuri de frânare ale dezvoltării economice și financiare a regiunii. Autoarea consideră că rolul puterii centrale trebuie să fie direcționat spre crearea unor interacțiuni între puteri, care ar stimula evoluția efectivă a regiunii. Prin urmare, rolul autorităților de stat nu trebuie exercitat în direcția participării directe sau ocazionale la rezolvarea problemelor de importanță locală, ci în direcția interacțiunii constructive cu administrațiile locale în ceea ce privește crearea condițiilor necesare dezvoltării efective ale acesteia.

În școala dreptului administrativ din România, autorii precum *Iorgovan A., Prisăcaru V., Preda M.* abordează superficial teme precum interacțiunea dintre autoritățile administrației publice centrale și cele locale, și mai cu seamă modernizarea acestor relații prin prisma integrării europene.

Marius Profiroiu în „Cadrul strategic pentru accelerarea reformei administrației publice” [20 p.46] susține că, capacitatea administrației publice de a elabora politici și de a le implementa are influență directă asupra satisfacției cetățeni-

lor. Autorul consideră că acceleara reformei administrației publice va influența pozitiv și va moderniza raporturile dintre ele, rezolvând problemele într-un mediu în continuă schimbare, în care este nevoie de cooperare, acord și coordonare, atât la nivel local și național, cât și la nivel internațional.

Profesorii germani și francezi precum *Chapus R., Braibant G., Guettier Ch., Frier P.L., Craig P., Leyland P., Woods T.* studiază formele de activitate ale autorităților administrative pentru a atinge eficiență în realizarea interesului public.

Lok Wai Kin în „The Relationship Between Central and Local Governments Under the Unitary State System of China” [10] demonstrează că multe țări din lume acordă o atenție deosebită relației dintre guvernele centrale și cele locale, care este, de asemenea, de mare importanță pentru China, o țară marcantă cu peste un miliard de locuitori. Relația dintre guvernul central și autoritățile locale este esențială pentru stabilitatea și prosperitatea țării și atrage preocupări largi din domeniul politic și academic. Prin urmare, abordarea relației dintre guvernul central și administrațiile locale necesită echilibrul-menținerea autorității guvernului central și luarea în considerare a entuziasmului guvernelor locale în același timp.

Alba Nogueira López în „The relationship between central and local authorities. Report of the European Committee on Local and Regional Democracy (CDLR)” [11] analizează principiile interacțiunii dintre autoritățile locale și centrale, dar și principiile care abordează atribuirea responsabilităților. Constatările indică faptul că descentralizarea a sporit în mod semnificativ autoritatea și autonomia municipalităților mexicane, însă aceste schimbări nu au determinat neapărat guvernele locale să fie mai responsabile față de cetățeni.

Concluzii: Analizând o parte semnificativă a lucrărilor științifice care reflectă relația dintre administrația publică centrală și locală și interacțiunea între ele, considerăm că principala atenție a cercetătorilor este atrasă de proble-

ma colaborării autorității publice și realizarea autonomiei locale în vederea soluționării problemelor de importanță majoră.

Cercetătorii remarcă faptul că principala problemă în acest domeniu rămâne căutarea unor mecanisme adecvate capabile să asigure relații efective dintre autoritățile centrale și locale în gestionarea problemelor populației. Practica țărilor europene, la care fac referire cercetătorii, arată că există numeroase modalități de interacțiune între autoritățile locale și centrale și întotdeauna o astfel de cooperare are un efect pozitiv asupra activității structurilor administrative.

Apariția unui număr mare de lucrări științifice, studii și publicații referitor la activitatea administrației publice în Republica Moldova, nu înseamnă prezența unor abordări uniforme, capabile să influențeze reforma autoadministrării și domeniilor specifice dezvoltării sale. Trebuie să recunoaștem că multe aspecte teoretice și practice în acest sens nu sunt încă analizate, subiectele complexe și controversate sunt studiate superficial sau tangențial.

Niciuna dintre lucrările menționate, în special în spațiul autohton, nu este dedicată evoluției relației dintre puterea de stat și puterea locală, studiului influenței caracteristicilor autogovernării locale asupra relațiilor dintre APC și APL, corespunderii, impactului legislației, în acest sens, și respectării actelor normative care determină interacțiunea dintre puterea centrală și cea locală.

Interacțiunea autorităților centrale și cele locale necesită o abordare aprofundată în literatura științifică. Elaborarea unor propuneri, recomandări, soluții concrete (politice, juridice, economice) în vederea promovării unor mecanisme, modele, bune practici europene, argumentate din punctul de vedere științific, vor crea premise și condiții viabile pentru îmbunătățirea relațiilor dintre puterile de diferite niveluri ale statului.

Bibliografie

1. Alexandru I. „Administrația Pu-

blică, teorii, realități, perspective”, București, Ed. Luminalex 1999, 249-265 p.

2. Butitova D. „Местное самоуправление в системе взаимодействия власти и общества современной России: региональный опыт”, Москва, 2009, 164 c. <http://guu.ru/files/referate/butitova.pdf>

3. Buzescu Gh. teza de doctor „Locul și rolul funcționarului public în aparatul de stat”, Chișinău 2009, 160 p. http://catalog.bnrm.md/opac/bibliographic_view/593201;jsessionid=1D9C8D55AB9ACAF33A58A69475ECB D85

4. Kalașnicova O. „Реформа местного самоуправления: особенности и проблемы реализации в Краснодарском крае”, 2002, 200 p. <https://www.dissertat.com/content/reforma-mestnogo-samoupravleniya-osobennosti-i-problemy-realizatsii-v-krasnodarskom-krae>

5. Cornea S., Cornea V. „Autoadministrarea colectivităților locale : Aspecte teoretico-practice” Ed. USC “B. P. Hasdeu”, 2010, 186 p.

6. Cobăneanu S., Bobeica E. și Rusu V. „Drept administrativ”, Note de curs, Ed. Tipografia Centrală Chișinău, 2012, 322 p.

7. Cobăneanu S., „Administrația publică locală în Republica Moldova”, analele științifice ale USM, 2005, Chișinău, p. 55-63.

8. Gutuleac Victor și Balmuș Victor „Problemele administrării de stat”, Chișinău, 2002, 306 p. http://catalog.bnrm.md/opac/bibliographic_view/449941;jsessionid=3012F6DA23552503487F8E883EB6BF78

9. Gutuleac V., „Drept administrativ”, ULIM, 597 p. Chișinău, 2013, <https://criminology.md/suport/sup1.pdf>

10. Kin L.W. (2009) The Relationship Between Central and Local Governments Under the Unitary State System of China. In: Oliveira J.C., Cardinal P. (eds) One Country, Two Systems, Three Legal Orders - Perspectives of Evolution. Springer, Berlin, 2009 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-540-68572-2_32

11. López Alba Nogueira The relationship between central and local authorities, 2007, sursa <https://rm.coe.int/1680747fbc>

15. Orlov M. „Drept administrativ”, Chișinău, Ed. Epigraf, 2001, 216 p.

16. Ovseanko Dmitrii, „Административное право”, Москва, Iuristi 2000, https://fileskachat.com/download/11642_cfd5131b7-b7500f943c81f07d3b728db.html

18. Popa V., „Autoritățile publi-

ce ale Republicii Moldova. Compendiu privind structura, organizarea și funcționarea lor”, Chișinău: Ed. TISH, 2004, 255 p.

19. Popa V., „Drumul ascensiunii: Studium in honorem”, Ed. Fascicula 37-a Chișinău, 2009, p. p.186, <http://library.ulim.md/pdf/2009/victor%20popa.pdf>

20. Profiroiu M., „Cadrul strategic pentru accelerarea reformei administrației publice”, Administrație și Management Public, 1/2003, p.46, http://www.ramp.ase.ro/_data/files/articole/1_04.pdf

21. Rusu V., teza de doctor, „Statutul juridic al autorităților administrației publice ce exercită competențe de administrare fiscală”, Chișinău 2017, 198 p.

22. Sîmboteanu A. „Interconexiuni teoretico-metodologice și aplicative în evoluția reformei administrației publice din Republica Moldova”, în revista „Administrarea publică: teorie și practică”, nr.2 (86) 2015, Chișinău p.11-23.

23. Sîmboteanu A. „Reforma Administrației Publice în Republica Moldova din perspectiva acordului de asociere cu Uniunea Europeană” în revista, Administrarea Publică, nr. 3, 2014, Chișinău, p.23.

24. Sîmboteanu A., „Capacitatea administrativă în contextul descentralizării și autonomiei locale” în „Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice” nr. 2, Chișinău, p.59-68.

25. Sîmboteanu A., „Dimensiunile succesiunii reformei administrației publice din perspectiva prevederilor Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018” în „Teoria și practica administrării publice”, S.C. „Garamont-Studio” Chișinău 2016, p. 5-12

26. Tatarov S., teza de doctor „Controlul administrativ exercitat de executivul central asupra activității autorităților administrației publice locale în Republica Moldova” Chișinău 2005, p.121 -123.

27. Voroncov A, „Взаимодействие органов государственной власти субъектов Российской Федерации и органов местного самоуправления в условиях муниципальной реформы”, <https://www.dissertat.com/content/vzaimodeistvie-organov-gosudarstvennoi-vlasti-subektov-rossiiskoi-federatsii-i-organov-mest-0>

28. Zotov V. „Местное самоуправление: Энциклопедия”, изд. Феникс., Москва, 2010, 439c.